

Republica Moldova și România, în vederea încheierii unui acord privind aplicarea
Acordului privind aplicarea în domeniul securității sociale în domeniul
securității sociale.

Partea I
Dispoziții generale

1. În scopul realizării prezentului Acord, ambele părți se angajează să

**ACORD
ÎNTRU
REPUBLICA MOLDOVA
ȘI
ROMÂNIA
ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII SOCIALE**

2. "Regulament": legislația și actele de aplicare care reglementează domeniul
securității sociale în Republica Moldova.

3. "Legislația": actele emise de autoritatea competentă pentru aplicarea legislației
prevăzute în prezentul Acord.

4. "Persoană cu statut de rezident": persoana care este sau a fost supusă legii, prevăzută
în legislația Republicii Moldova.

5. "Persoană cu statut de angajat": persoana care contribuie și plătește contribuțiile
prevăzute în legislația Republicii Moldova și în prezentul Acord.

6. "Persoană cu statut de pensionar": persoana în vârstă și care nu mai lucrează.

7. "Ajutoarele în caz de boală": pensii, indemnizații, ajutoarele, prestații și toate
rehabilitările necesare, prevăzute în legislația care reglementează domeniul
securității sociale în Republica Moldova.

8. "Ajutoarele în caz de incapacitate": pensii, prestații și toate reabilitările necesare
prevăzute în legislația care reglementează domeniul securității sociale în
Republica Moldova.

9. "Ajutoarele în caz de deces": pensii, prestații și toate reabilitările necesare
prevăzute în legislația care reglementează domeniul securității sociale în
Republica Moldova.

10. "Ajutoarele în caz de incapacitate de muncă": pensii, prestații și toate
reabilitările necesare prevăzute în legislația care reglementează domeniul
securității sociale în Republica Moldova.

11. "Ajutoarele în caz de incapacitate de muncă": pensii, prestații și toate
reabilitările necesare prevăzute în legislația care reglementează domeniul
securității sociale în Republica Moldova.

12. "Ajutoarele în caz de incapacitate de muncă": pensii, prestații și toate
reabilitările necesare prevăzute în legislația care reglementează domeniul
securității sociale în Republica Moldova.

13. "Ajutoarele în caz de incapacitate de muncă": pensii, prestații și toate
reabilitările necesare prevăzute în legislația care reglementează domeniul
securității sociale în Republica Moldova.

Republica Moldova și România, denumite în continuare "Părți contractante",
Dorind să reglementeze și să dezvolte relațiile dintre cele două state în domeniul
securității sociale,

Au convenit asupra următoarelor dispoziții:

Partea I

Dispoziții generale

Articolul 1

Definiții

(1) În scopul aplicării prezentului Acord, următorii termeni și expresii desemnează:

1. "legislație": legile și celelalte acte normative care reglementează domeniile prevăzute la articolul 2;
2. "autoritate competentă": ministerele responsabile pentru domeniile prevăzute la articolul 2;
3. "instituție": organismul sau autoritatea responsabilă pentru aplicarea legislației prevăzute la articolul 2;
4. "instituție competentă": instituția pe cheltuiala căreia sunt furnizate prestațiile;
5. "persoana asigurată": persoana care este sau a fost supusă legislației prevăzute la articolul 2;
6. "perioadă de asigurare": perioadele de contribuție și perioadele asimilate, realizate în conformitate cu legislația fiecărei Părți contractante;
7. "prestație": prestațiile în bani și prestațiile în natură;
8. "prestație în bani": pensiile, indemnizațiile, ajutoarele, precum și toate revalorizările acestora, prevăzute de legislația care reglementează domeniile menționate la articolul 2;
9. "prestații în natură": serviciile medicale și alte prestații care nu sunt prestații în bani, prevăzute de legislația care reglementează domeniile menționate la articolul 2;
10. "domiciliu": locul de ședere obișnuită;
11. "reședință": locul de ședere temporară;
12. "membri de familie": persoanele definite ca atare de legislația pe care o aplică instituția competentă;
13. "organism de legătură": instituțiile desemnate de autoritățile competente pentru realizarea legăturilor directe în scopul aplicării prezentului Acord.

(2) Ceilalți termeni și expresii utilizate în prezentul Acord au semnificația prevăzută de legislația fiecărei Părți contractante.

Articolul 2

Domeniul material de aplicare

(1) Prezentul Acord se aplică:

Pentru Republica Moldova, legislației de asigurări sociale de stat privind:

1. indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă determinată de boli obișnuite sau accidente în afara muncii;
2. indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă determinată de boli profesionale sau accidente de muncă;
3. indemnizația de maternitate;
4. pensiile pentru limită de vîrstă;
5. pensiile pentru invaliditate cauzată de boli obișnuite;
6. pensia și indemnizația de invaliditate în urma accidentelor de muncă sau cauzată de boli profesionale;
7. pensia de urmaș;
8. prestațiile în natură în caz de boală și maternitate;
9. prestațiile în natură în caz de accidente de muncă;
10. ajutorul de deces;
11. ajutorul de șomaj.

Pentru România, legislației de asigurări sociale de stat privind :

1. indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă determinată de boli obișnuite sau accidente în afara muncii;
2. indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă determinată de boli profesionale sau accidente de muncă;
3. indemnizația de maternitate;
4. pensiile pentru limită de vîrstă, invaliditate, urmaș;
5. prestațiile în natură în caz de boală și maternitate;
6. prestațiile în natură în caz de accidente de muncă și boli profesionale;
7. ajutorul de deces;
8. indemnizația de șomaj.

(2) Prezentul Acord se va aplica, de asemenea, legislației care înlocuiește, codifică, modifică sau completează legislația referitoare la prestațiile prevăzute la alineatul (1) al prezentului articol.

(3) Presentul Acord nu se aplică legislației care instituie un nou domeniu al sistemului de asigurări sociale, dacă Părțile contractante nu convin altfel.

Articolul 3

Domeniul personal de aplicare

Presentul Acord se va aplica:

1. tuturor persoanelor care sunt sau au fost supuse legislației uneia sau ambelor Părți contractante;
2. persoanelor ale căror drepturi derivă, conform legislației aplicabile, de la persoanele prevăzute la punctul 1 al prezentului articol.

Articolul 4

Egalitatea de tratament

Dacă prezentul Acord nu prevede altfel, persoanele care sunt sau au fost supuse legislației unei Părți contractante și care au domiciliul pe teritoriul celeilalte Părți contractante, vor avea, în aplicarea legislației, aceleași drepturi și obligații ca și cetățenii acestei Părți contractante.

Articolul 5

Exportul prestațiilor

(1) Dacă prezentul Acord nu dispune altfel, prestațiile în bani, dobândite în baza legislației unei Părți contractante, nu pot fi micșorate, modificate, suspendate, sistate sau confiscate pe motiv că persoana îndreptățită are domiciliul pe teritoriul celeilalte Părți contractante.

(2) Dispozițiile alineatului (1) nu se aplică:

1. prestațiilor în caz de șomaj;
2. alocațiilor de stat, pensiilor pentru vechime în muncă și pensiilor speciale acordate conform legislației din Republica Moldova.

Articolul 6

Evitarea cumulului de prestații

(1) Presentul Acord nu poate să confere sau să mențină dreptul de a beneficia de două sau mai multe prestații care să acopere același risc, acordate pe baza aceleiași perioade de asigurare.

(2) Dispozițiile alineatului (1) al prezentului articol nu se aplică pensiilor pentru limită de vîrstă, invaliditate, urmaș sau prestațiilor pentru boală profesională care se plătesc de către instituțiile competente ale celor două Părți contractante, în conformitate cu dispozițiile articolului 22 și articolului 27 punctul 2.

Partea a II-a

Legislația aplicabilă

Articolul 7

Reguli generale

Dacă prezentul Acord nu prevede altfel:

1. persoanele care sunt angajate pe teritoriul unei Părți contractante sunt supuse numai legislației acestei Părți contractante, chiar dacă au domiciliul pe teritoriul celeilalte Părți contractante sau dacă angajatorul are domiciliul sau sediul pe teritoriul celeilalte Părți contractante;
2. lucrătorii independenți care își desfășoară activitatea pe teritoriul unei Părți contractante sunt supuși legislației acestei Părți contractante, chiar dacă au domiciliul pe teritoriul celeilalte Părți contractante;
3. funcționarii publici și personalul asimilat acestora sunt supuși legislației Părții contractante în a cărei administrație sunt angajați.

Articolul 8

Lucrătorii detașați

- (1) Persoana care este angajată pe teritoriul unei Părți contractante, care este detașată de către angajatorul său pe teritoriul celeilalte Părți contractante pentru a exercita o anumită activitate, va fi supusă în continuare legislației primei Părți contractante pe durata exercitării acestei activități, cu condiția ca durata previzibilă a acestei activități să nu depășească 24 luni.
- (2) Lucrătorul independent care își desfășoară activitatea în mod obișnuit pe teritoriul unei Părți contractante și care efectuează o activitate pe teritoriul celeilalte Părți contractante, rămîne supus legislației primei Părți contractante cu condiția ca durata previzibilă a acestei activități să nu depășească 24 luni.
- (3) Dacă durata activității se prelungește mai mult de 24 luni, la cererea comună a angajatului și angajatorului sau a lucrătorului independent, legislația primei Părți contractante continuă să se aplice pentru o perioadă de cel mult 24 luni, cu acordul autorităților competente ale celor două Părți contractante. Acest acord trebuie solicitat înainte de expirarea perioadei inițiale de 24 luni.

Articolul 9

Personalul întreprinderilor de transport internațional

Persoana angajată într-o întreprindere de transport internațional care își are sediul pe teritoriul unei Părți contractante și care efectuează, pe cont propriu sau în contul unor terți, transporturi internaționale de pasageri sau de mărfuri, pe căile ferate, rutiere, aeriene sau pe apele interioare este supusă legislației acestei Părți contractante. Totuși:

1. persoana angajată de către o filială sau reprezentanță permanentă a întreprinderii menționate este supusă legislației Părții contractante pe teritoriul căreia se găsește această filială sau reprezentanță permanentă, dacă nu este un lucrător detașat.
2. persoana care desfășoară o activitate, în principal pe teritoriul Părții contractante unde își are domiciliul, este supusă legislației acestei Părți contractante, chiar dacă întreprinderea care o angajează nu are pe acest teritoriu nici sediul și nici o filială sau reprezentanță permanentă.

Articolul 10

Echipajul navelor

Persoana care desfășoară o activitate la bordul unei nave sub pavilionul unei Părți contractante este supusă legislației Părții contractante sub al cărei pavilion se află nava.

Articolul 11

Misiuni diplomatice și posturi consulare

- (1) Pentru membrii misiunilor diplomatice și posturilor consulare și pentru personalul particular angajat exclusiv în serviciul acestora se vor aplica dispozițiile relevante ale Convenției de la Viena din 18 aprilie 1961 cu privire la relațiile diplomatice și ale Convenției de la Viena din 24 aprilie 1963 cu privire la relațiile consulare.
- (2) Membrii personalului de serviciu al misiunilor diplomatice și posturilor consulare ale unei Părți contractante, precum și personalul de serviciu aflați în serviciul particular al membrilor acestor misiuni sau posturi, care nu sunt trimiși, ci sunt angajați pe plan local, vor fi supuși legislației statului acreditat.
- (3) Lucrătorii menționați la alineatul 2, care sunt cetățeni ai statului acreditat pot opta să fie supuși legislației Statului acreditat, în termen de 3 luni de la data la care persoana în cauză a fost angajată de misiunea diplomatică sau postul consular.

Articolul 12

Excepții de la dispozițiile articolelor 7 – 11

Autoritățile competente ale celor două Părți contractante pot conveni la cererea comună a angajatului și angajatorului sau la cererea lucrătorului independent excepții de la dispozițiile articolelor 8-12, în interesul unei persoane sau al unei categorii de persoane, cu condiția ca persoana sau persoanele respective să fie supuse legislației unei Părți contractante.

Partea a III-a

Dispoziții speciale referitoare la diferitele categorii de prestații

Secțiunea 1

Prestații în caz de boală și maternitate

Articolul 13

Totalizarea perioadelor de asigurare

(1) Dacă legislația unei Părți contractante condiționează dreptul la prestații de realizarea unor perioade de asigurare, instituția competentă a acestei Părți contractante ia în considerare, dacă este necesar, perioadele de asigurare realizate conform legislației celeilalte Părți contractante, în măsura în care acestea nu se suprapun, ca și cum ar fi perioade realizate conform legislației primei Părți contractante.

(2) În ceea ce privește prestațiile în bani în caz de boală și de maternitate, dispozițiile alineatului (1) al prezentului articol se vor aplica numai dacă persoana în cauză desfășoară o activitate și este supusă legislației pe teritoriul Părții contractante unde a fost introdusă cererea.

Articolul 14

Prestații în natură în cazul reședinței sau domiciliului pe teritoriul celeilalte Părți contractante

(1) Persoanele care îndeplinesc condițiile cerute de legislația unei Părți contractante pentru a avea dreptul la prestații în natură și a căror stare necesită acordarea de prestații în natură în caz de urgență majoră care amenință viața sau integritatea corporală a persoanei, când au reședința sau domiciliul pe teritoriul celeilalte Părți contractante primesc prestații în natură de la instituția locului de reședință sau domiciliu, conform dispozițiilor legislației pe care o aplică, pe cheltuielile instituției competente.

(2) Asigurații români cu reședința sau domiciliul în Republica Moldova beneficiază de proteze, dispozitive medicale și alte prestații importante în natură pe cheltuiala instituției competente din România. Acordarea acestora de către instituția din Republica Moldova este condiționată de obținerea aprobării prealabile a instituției competente din România, cu excepția situației în care acordarea prestației nu poate fi amânată fără a pune în pericol viața sau integritatea corporală a persoanei în cauză.

Articolul 15

Prestații în natură pentru titularii unei pensii

(1) Titularul unei pensii acordate în baza legislațiilor celor două Părți contractante va primi prestații în natură în conformitate cu legislația Părții contractante pe teritoriul căreia își are domiciliul, ca și cum ar fi fost titular al unei pensii numai în conformitate cu legislația acestei Părți contractante.

(2) Titularul unei pensii acordate în baza legislației unei Părți contractante, care are domiciliul pe teritoriul celeilalte Părți contractante, va avea dreptul la prestații în natură în măsura în care ar fi avut dreptul la acestea dacă ar fi avut domiciliul pe teritoriul primei Părți contractante. Prestațiile în natură sunt acordate de instituția locului de domiciliu, în conformitate cu dispozițiile legislației pe care o aplică aceasta, ca și cum persoana respectivă ar fi avut dreptul la prestațiile menționate în virtutea acestei legislații, costul prestațiilor fiind suportat de instituția competentă a primei Părți contractante.

(3) Membrii de familie ai titularului unei pensii acordate de o instituție din România care au domiciliul în Republica Moldova vor primi prestații în natură pe cheltuiala instituției competente din România.

Articolul 16

Prestații în bani în caz de reședință sau domiciliu pe teritoriul celeilalte Părți contractante

Prestațiile în bani în cazul reședinței sau domiciliului pe teritoriul celeilalte Părți contractante sunt plătite de instituția competentă, în conformitate cu dispozițiile legislației pe care o aplică.

Articolul 17

Transportul persoanei care a primit prestații în natură

(1) Dacă persoana trebuie transportată în țara sa numai cu ambulanța după acordarea prestațiilor în natură în caz de urgență majoră care prezintă pericol pentru viață sau integritatea sa corporală, transportul acestei persoane până la frontiera

celeilalte Părți contractante se efectuează, cu aprobarea prealabilă a instituției competente, de către instituția Părții contractante pe teritoriul căreia persoana a primit prestația în natură, pe cheltuiala instituției competente.

(2) În cazuri excepționale, când transportul trebuie efectuat numai cu un mijloc de transport aerian, transportul se efectuează, cu aprobarea prealabilă a instituției competente, pe cheltuiala instituției competente, de către Partea contractantă pe teritoriul căreia s-a acordat prestația în natură.

(3) În cazul în care este necesar, după ieșirea din situația de urgență majoră care amenință viața sau integritatea corporală a persoanei, continuarea acordării prestațiilor în natură sau efectuarea transportului va avea loc cu aprobarea prealabilă a instituției competente.

Articolul 18

Instituții

Instituțiile care vor acorda prestațiile prevăzute la articolele 14, 15, 16 și 17 vor fi desemnate de către autoritățile competente prin Aranjamentul Administrativ.

Articolul 19

Rambursare

(1) Instituția competentă va rambursa cheltuielile efective pentru prestațiile acordate, pentru fiecare caz în parte, în conformitate cu dispozițiile articolelor 14, 15 și 17, către instituția care furnizează prestațiile, cu excepția cheltuielilor administrative.

(2) Cheltuielile efective ale prestațiilor vor fi calculate de către instituția care furnizează prestațiile, la nivelul tarifelor folosite pentru propriile persoane asigurate.

(3) Instituția competentă va rambursa cheltuielile pentru prestații acordate conform dispozițiilor articolului 15 alineatul (2) pe bază de sume forfetare. Modalitatea de calcul a sumelor forfetare va fi stabilită prin Aranjamentul Administrativ.

(4) Organismele de legătură ale celor două Părți contractante pot conveni și alte modalități de rambursare a cheltuielilor, inclusiv compensarea acestora între instituții sau plăți în sume forfetare în locul plăților individuale.

Secțiunea 2

Pensii

Articolul 20

Stabilirea prestațiilor fără totalizarea perioadelor de asigurare

Dacă o persoană îndeplinește condițiile pentru obținerea unei prestații conform legislației unei Părți contractante fără a ține cont de perioadele de asigurare realizate

conform legislației celeilalte Părți contractante, instituția competentă calculează prestațiile numai în funcție de perioadele de asigurare realizate conform legislației pe care o aplică.

Articolul 21

Totalizarea perioadelor de asigurare

- (1) Dacă legislația unei Părți contractante condiționează dreptul la prestații de realizarea unei perioade de asigurare, instituția care aplică această legislație ia în considerare, dacă este necesar, perioadele de asigurare realizate conform legislației celeilalte Părți contractante, în măsura în care acestea nu se suprapun, ca și cum ar fi perioade realizate conform legislației primei Părți contractante.
- (2) Dacă legislația unei Părți contractante condiționează acordarea anumitor prestații de realizarea unei anumite perioade într-o profesie supusă unui regim special sau într-o profesie sau muncă determinată, perioadele realizate conform legislației celeilalte Părți contractante nu sunt luate în considerare pentru stabilirea dreptului la aceste prestații decât dacă au fost realizate în baza unui regim similar sau, în lipsa acestuia, în aceeași profesie sau, după caz, în aceeași muncă.
- (3) Dacă legislația unei Părți contractante prevede că perioada în care persoana în cauză primește o pensie poate fi luată în considerare pentru stabilirea dreptului la prestație, instituția competentă a acestei Părți contractante ține cont, în acest scop, de perioada în care a primit o pensie conform legislației celeilalte Părți contractante.

Articolul 22

Acordarea și calcularea prestațiilor

- (1) Dacă o persoană a fost supusă succesiv sau alternativ legislațiilor celor două Părți contractante, instituția fiecărei Părți contractante stabilește, conform legislației pe care o aplică, dacă această persoană are dreptul la prestații, ținând cont, dacă este cazul, de dispozițiile articolului 21.
- (2) În acest caz, instituția competentă calculează prestațiile după cum urmează:
 1. se calculează quantumul teoretic al prestațiilor datorate, ca și cum toate perioadele de asigurare ar fi fost realizate conform legislației pe care o aplică această instituție;
 2. se calculează apoi quantumul efectiv al prestației datorate persoanei, în funcție de quantumul teoretic calculat conform punctului 1 al prezentului alineat și proporțional cu raportul dintre totalul perioadelor realizate înainte de producerea riscului, în conformitate cu legislația pe care o aplică și totalul perioadelor realizate înainte de producerea riscului, în conformitate cu legislațiile celor două Părți contractante.

- (3) Dacă cuantumul prestației se stabilește în funcție de numărul beneficiarilor, instituția competentă ia în considerare și persoanele care au domiciliul sau reședința pe teritoriul celeilalte Părți contractante.

Articolul 23

Perioada de asigurare mai mică de un an

- (1) Fără a lua în considerare dispozițiile articolului 21, dacă perioada totală de asigurare realizată conform legislației unei Părți contractante este mai mică de un an și dacă, ținând cont numai de această perioadă, nici un drept nu este obținut în baza acestei legislații, instituția acestei Părți contractante nu este obligată să acorde prestații pentru perioada menționată.
- (2) Perioadele de asigurare menționate la alineatul (1) al acestui articol sunt luate în considerare de instituția celeilalte Părți contractante în conformitate cu dispozițiile articolului 21, ca și cum aceste perioade ar fi fost realizate conform legislației pe care o aplică.

Secțiunea 3

Ajutor de deces

Articolul 24

Totalizarea perioadelor de asigurare și acordarea ajutorului de deces

- (1) În cazul în care legislația unei Părți contractante condiționează dreptul la prestații de realizarea unei anumite perioade de asigurare, instituția competentă a acestei Părți contractante ia în considerare, dacă este necesar, perioadele de asigurare realizate conform legislației celeilalte Părți contractante, în măsura în care acestea nu se suprapun, ca și cum ar fi perioade realizate în baza legislației primei Părți contractante.
- (2) Ajutorul de deces va fi acordat exclusiv conform legislației fiecărei Părți contractante.
- (3) În cazul în care dreptul la prestație există conform legislațiilor ambelor Părți contractante:
1. prestația va fi acordată exclusiv pe baza legislației Părții contractante pe teritoriul căreia a survenit decesul; sau
 2. dacă decesul nu a survenit pe teritoriul nici uneia dintre Părțile contractante, prestația va fi acordată de către instituția la care persoana a fost asigurată ultima dată înaintea decesului.

Secțiunea 4

Prestații în caz de accident de muncă și de boală profesională

Articolul 25

Prestații în caz de boală profesională dacă persoana a fost expusă la același risc în cele două Părți contractante

- (1) Prestațiile pentru victimele bolilor profesionale se vor acorda numai în condițiile legislației ultimei Părți contractante pe teritoriul căreia persoana în cauză a desfășurat activitatea susceptibilă a fi cauza riscului, chiar dacă sunt îndeplinite condițiile legislațiilor ambelor Părți contractante, cu respectarea, după caz, a dispozițiilor alineatelor (2) – (4) ale prezentului articol.
- (2) În cazul în care legislația unei Părți contractante condiționează dreptul la prestații de o primă diagnosticare a bolii respective pe teritoriul acestei Părți contractante, această condiție se consideră îndeplinită dacă diagnosticarea s-a realizat pe teritoriul celeilalte Părți contractante.
- (3) În cazul în care legislația unei Părți contractante condiționează, explicit sau implicit, dreptul la prestații de diagnosticarea bolii într-un anumit termen de la încetarea activității profesionale susceptibile a fi cauza riscului, instituția competentă ia în considerare, dacă este cazul, orice altă activitate care implică riscuri similare desfășurată în baza legislației celeilalte Părți contractante.
- (4) În situația în care legislația unei Părți contractante condiționează, explicit sau implicit, dreptul la prestații de exercitarea pe o perioadă de timp determinată a unei activități susceptibile a fi cauza unei boli, pentru calculul prestațiilor sunt luate în considerare și perioadele în care s-a desfășurat o astfel de activitate pe teritoriul celeilalte Părți contractante.

Articolul 26

Domiciliul sau reședința pe teritoriul celeilalte Părți contractante

- (1) Prestațiile în bani sunt plătite de instituția competentă, conform dispoziției legislației pe care o aplică.
- (2) Prestațiile în natură în caz de accident de muncă sunt acordate de către instituția locului de domiciliu sau reședință, conform legislației pe care o aplică, pe cheltuiala instituției competente.
- (3) Asigurații români cu reședința sau domiciliul în Republica Moldova beneficiază de prestații în natură în caz de boală profesională acordate de către instituția locului de domiciliu sau reședință, conform legislației pe care o aplică, pe cheltuiala instituției competente.
- (4) Asigurații români cu reședința sau domiciliul în Republica Moldova beneficiază de proteze, dispozitive medicale și alte prestații importante în natură pe cheltuiala instituției competente din România. Acordarea acestora de către instituția din Republica Moldova este condiționată de obținerea aprobării prealabile a instituției

competente din România, cu excepția situației în care acordarea prestației nu poate fi amânată fără a pune în pericol viața sau integritatea corporală a persoanei în cauză.

(5) Pentru rambursarea cheltuielilor efective ale prestațiilor în natură acordate se aplică dispozițiile articolului 19.

Articolul 27

Acordarea unei prestații în caz de agravare a unei boli profesionale

În cazul în care, din cauza unei boli profesionale, persoana a beneficiat sau beneficiază de o prestație din partea instituției unei Părți contractante și solicită, în caz de agravare, drepturile la prestații de la instituția celeilalte Părți contractante, se aplică următoarele prevederi:

1. în cazul în care persoana nu a exercitat în baza legislației celeilalte Părți contractante o activitate în măsură să provoace sau să agraveze boala în cauză, instituția competentă a primei Părți contractante este obligată să suporte prestația, ținând cont de agravare, conform legislației pe care o aplică;
2. în cazul în care persoana a exercitat o astfel de activitate în baza legislației celeilalte Părți contractante, instituția competentă a primei Părți contractante este obligată să suporte prestația, fără a ține cont de agravare, conform dispozițiilor legislației pe care o aplică; instituția competentă a celei de-a doua Părți contractante acordă persoanei în cauză un supliment al cărui quantum este egal cu diferența dintre quantumul prestației datorate după agravare și quantumul prestației care ar fi fost datorată înainte de agravare, în conformitate cu prevederile legislației pe care o aplică.

Secțiunea 5

Prestații în caz de șomaj

Articolul 28

Totalizarea perioadelor de asigurare

În cazul în care legislația unei Părți contractante condiționează dreptul la prestații de realizarea unor perioade de asigurare, instituția competentă a acestei Părți contractante va lua în considerare, dacă este necesar, perioadele de asigurare realizate conform legislației celeilalte Părți contractante, în măsura în care aceste perioade nu se suprapun.

Articolul 29

Acordarea prestațiilor

- (1) Prestațiile vor fi acordate de instituția competentă a Părții contractante pe teritoriul căreia persoana în cauză are domiciliul, ținând seama de dispozițiile articolului 28, în conformitate cu legislația pe care o aplică.
- (2) În cazul în care legislația pe care o aplică instituția competentă prevede luarea în considerare a veniturilor realizate, la stabilirea cuantumului prestațiilor se iau în considerare numai veniturile realizate în baza activității desfășurate pe teritoriul Părții contractante respective. În cazul în care nu există asemenea venituri sau nu au fost realizate venituri la nivelul salariului minim, prestația se va stabili pe baza salariului minim prevăzut de legislația Părții contractante respective.

Partea a IV-a

Dispoziții diverse

Articolul 30

Măsuri administrative și de cooperare

- (1) Autoritățile competente ale celor două Părți contractante vor stabili măsurile administrative necesare pentru aplicarea prezentului Acord.
- (2) Autoritățile competente:
 1. vor conveni Aranjamentul Administrativ în scopul aplicării prezentului Acord;
 2. vor desemna organismele de legătură în scopul realizării legăturilor directe între instituțiile Părților contractante;
 3. se vor informa reciproc asupra modificărilor aduse legislațiilor Părților contractante, în măsura în care aceste modificări afectează aplicarea prezentului Acord.
- (3) În aplicarea prezentului Acord, autoritățile competente și instituțiile competente ale Părților contractante își vor acorda sprijin reciproc, ca și cum ar aplica propria legislație. Această asistență administrativă este gratuită.
- (4) Dacă o persoană care are domiciliul sau reședința pe teritoriul unei Părți contractante a introdus o cerere sau beneficiază de prestații conform legislației celeilalte Părți contractante și dacă este necesară o expertiză medicală, instituția locului de domiciliu sau de reședință a primei Părți contractante va efectua această expertiză la cererea și pe cheltuiala instituției competente a celei de-a doua Părți contractante. În cazul în care expertiza medicală este necesară în aplicarea legislațiilor ambelor Părți contractante, aceasta va fi efectuată de instituția locului de reședință sau domiciliu, pe cheltuiala proprie.

(5) Orice date sau informații privind o anumită persoană, care sunt comunicate conform prezentului Acord sunt considerate confidențiale și nu pot fi utilizate decât în scopul aplicării prezentului Acord.

Articolul 31

Scutirea de taxe și de legalizare

- (1) Dacă legislația unei Părți contractante dispune scutirea integrală sau parțială de taxe de timbru, taxe consulare sau administrative pentru certificatele și alte documente prezentate conform legislației acestei Părți contractante, această scutire se aplică și certificatelor sau altor documente similare eliberate de autoritățile celeilalte Părți contractante pentru aplicarea prezentului Acord.
- (2) Cele două Părți contractante își recunosc reciproc toate actele, documentele sau certificatele de orice fel, necesare pentru aplicarea prezentului Acord, așa cum au fost eliberate de autoritățile emitente, fiind scutite de cerința legalizării.

Articolul 32

Introducerea unei cereri

Cererile care în conformitate cu legislația unei Părți contractante trebuie introduse într-un termen stabilit, la o autoritate, instituție sau instanță judecătorească a acestei Părți contractante, îndeplinesc această condiție dacă sunt introduse, în același termen, la o autoritate, instituție sau instanță judecătorească corespondentă a celeilalte Părți contractante. În acest caz, autoritatea, instituția sau instanța judecătorească care a primit cererea o transmite, fără întârziere, autorității, instituției sau instanței judecătorești a primei Părți contractante, fie direct, fie prin intermediul organismelor de legătură ale celor două Părți contractante.

Articolul 33

Recuperarea plăților excedentare

În cazul în care instituția unei Părți contractante a plătit unui beneficiar de prestații o sumă care depășește suma la care avea dreptul, această instituție poate, în condițiile prevăzute de legislația pe care o aplică, să ceară instituției celeilalte Părți contractante, debitoare de prestații în favoarea acestui beneficiar, să rețină suma plătită în plus din sumele datorate beneficiarului respectiv. Această instituție efectuează reținerea în condițiile și limitele în care o astfel de compensare este permisă de legislația pe care o aplică, ca și cum ar fi sume plătite în plus de către ea însăși, și transferă quantumul astfel dedus instituției creditoare.

Articolul 34

Procedura de executare

- (1) Hotărârile cu titlu executoriu ale unei instanțe judecătorești a unei Părți contractante, precum și documentele executorii emise de către o autoritate sau o instituție a unei Părți contractante cu privire la contribuțiile de asigurări sociale și la alte creanțe rezultate din aplicarea prezentului Acord sunt recunoscute pe teritoriul celeilalte Părți contractante.
- (2) Recunoașterea nu poate fi refuzată decât pe motiv de incompatibilitate cu ordinea publică a Părții contractante pe teritoriul căreia este cerută recunoașterea hotărârii sau documentului.
- (3) Hotărârile și documentele executorii recunoscute conform alineatului (1) al prezentului articol sunt executate pe teritoriul celeilalte Părți contractante. Procedura de executare este conformă cu legislația Părții contractante pe teritoriul căreia se execută hotărârea. Hotărârile sau documentele vor fi însoțite de o atestare care confirmă caracterul lor executoriu (formula executorie).
- (4) Creanțele privind contribuțiile de asigurări sociale datorate instituției unei Părți contractante au, în cadrul oricărei proceduri de faliment sau executare silită pe teritoriul celeilalte Părți contractante, același rang ca și creanțele echivalente de pe teritoriul acestei Părți contractante.

Articolul 35

Moneda de plată

- (1) Plata prestațiilor în bani acordate în conformitate cu prezentul Acord va fi efectuate în moneda Părții contractante a cărei instituție acordă prestațiile.
- (2) Plata oricărei prestații în natură acordate în conformitate cu prezentul Acord poate fi efectuată în moneda Părții contractante a cărei instituție acordă prestațiile.
- (3) Moneda și modalitățile de plată pentru sumele reprezentând rambursări ale prestațiilor acordate sunt convenite prin Aranjamentul Administrativ.

Articolul 36

Soluționarea diferendelor

- (1) Eventualele diferende care pot să apară în ceea ce privește interpretarea sau aplicarea prezentului Acord vor fi soluționate prin consultări între autoritățile competente ale celor două Părți contractante.

(2) În cazul în care diferendele nu pot fi soluționate conform alineatului (1) al prezentului articol, acestea vor fi soluționate, pe cale diplomatică, de către Părțile contractante.

Partea a V-a - Dispoziții tranzitorii și finale

Articolul 37

Dispoziții tranzitorii

- (1) Prezentul Acord nu deschide nici un drept pentru o perioadă anterioară intrării sale în vigoare.
- (2) Toate perioadele de asigurare realizate în baza legislației unei Părți contractante înainte de intrarea în vigoare a prezentului Acord sunt luate în considerare pentru stabilirea drepturilor deschise conform dispozițiilor prezentului Acord.
- (3) Sub rezerva alineatului 1 al prezentului articol, un drept ia naștere în baza prezentului Acord, chiar dacă se raportează la un risc produs anterior intrării sale în vigoare.

Articolul 38

Revizuirea drepturilor de pensie

- (1) Drepturile de pensie obținute anterior intrării în vigoare a prezentului Acord pot fi revizuite la cerere conform dispozițiilor prezentului Acord.
- (2) Drepturile stabilite în urma revizuirii vor fi acordate de la data depunerii cererii.
- (3) În cazul în care revizuirea drepturilor de pensie va avea ca efect reducerea cuantumului pensiei, se va menține în plată pensia stabilită anterior revizuirii.

Articolul 39

Intrarea în vigoare

- (1) Prezentul Acord va fi supus ratificării în fiecare Parte contractantă.
- (2) Părțile contractante își notifică reciproc, pe cale diplomatică, îndeplinirea procedurilor interne necesare pentru intrarea sa în vigoare.
- (3) Prezentul Acord va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de două luni de la data ultimei notificări prevăzute la alineatul 2 al prezentului articol.

- (4) La intrarea în vigoare a prezentului Acord, toate înțelegerile care au ca obiect de reglementare domeniul prevăzut de prezentul Acord își încetează valabilitatea.

Articolul 40

Durata Acordului

- (1) Prezentul Acord se încheie pe o perioadă nedeterminată.
- (2) Fiecare Parte contractantă poate să îl denunțe, pe cale diplomatică, printr-o notificare scrisă adresată celeilalte Părți contractante, cu cel puțin șase luni înainte de terminarea anului calendaristic respectiv. În acest caz, Acordul își încetează valabilitatea începând cu prima zi a anului calendaristic următor.

Articolul 41

Efectele Acordului asupra drepturilor câștigate sau în curs de dobândire

- (1) În cazul denunțării prezentului Acord, drepturile la prestațiile acordate potrivit dispozițiilor sale sunt menținute.
- (2) Drepturile la prestațiile în curs de dobândire, pentru perioade realizate anterior datei de încetare a valabilității Acordului sunt menținute, iar cererile depuse înainte de încetarea valabilității Acordului vor fi soluționate conform dispozițiilor acestuia.

Semnat la *Bucuresti*, la *24 aprilie 2010*, în două exemplare originale.

Pentru
Republica Moldova

V. Buliga

Pentru
România

Mit